

СТАРОВИННІ ОСОБНЯКИ КИЄВА

Від Олександра Габовича читачам журналу «Світогляд»:
Дорогі колеги і друзі! Вітаю з Новим Роком!
Бажаю міцного здоров'я, мирного неба і творчих успіхів.
Як подарунок на новорічну ніч презентую вам
свій вірш про зірку з неба.



Олександр Габович
доктор фіз.-мат. наук,
пров. наук. співроб..
Інституту фізики НАН України,
м. Київ

ПРИЛЕТІЛА ЗІРКА

Прилетіла зірка, прямо з неба впала,
Світлий слід залишив вічності агент,
В небі їх багато, в нас – на диво мало,
Скористайтесь, люди: рідкісний момент.

Може, це учений – мозок незбагнений,
Може, це письменник завітав на мить?
Я дивлюсь на тебе – подивись на мене,
Пропустили зірку вкотре мимохить.

Може, і не з неба, може по сусідству,
Зірка запалала та уже й нема?
Може нам здалося, бо згадали рід свій,
Всіх своїх згадали, може, не дарма?

Слід згасає тихо, став слабким і тьмяним,
Залишивши радість, залишивши жаль.
Може пропустили ми небесну манну
І не прочитали послану скрижаль? ■

04 грудня 2021 року



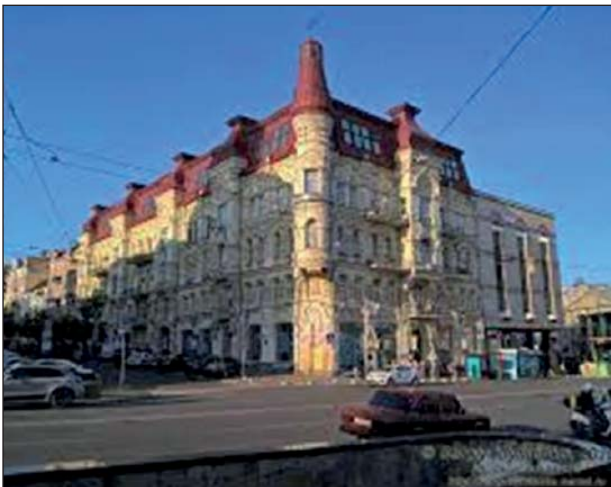


КИЇВ – МІСТО З БАГАТОЮ ТА КРАСИВОЮ АРХІТЕКТУРОЮ. У КИЄВІ ЗБЕРЕГЛОСЯ БАГАТО КРАСИВИХ СТАРОВИННИХ ОСОБНЯКІВ, ПОБУДОВАНИХ НАПРИКІНЦІ ХVІІІ-ГО – ПОЧАТКУ ХІХ-ГО СТОЛІТЬ, ЯКІ Й СЬОГОДНІ ПРИКРАШАЮТЬ МІСТО. ПРОПОНУЄМО ОГЛЯД НАЙКРАСИВІШИХ, НА НАШ ПОГЛЯД, ОБ'ЄКТІВ.

Прибутковий будинок Сироткіна

Будинок *Сироткіна* – пам'ятка архітектури, одна з найкрасивіших будівель у центрі Києва. Особняк був збудований у 1902 році за проектом архітектора *Карла Шимана* у стилі неоренесансу. На той час це був найвищий будинок у Києві. Його висота – 42,5 м. У будівлі тоді ще було проведено електрику та встановлено ліфт. Особняк будували як прибутковий. У ньому розташовувалися магазини, квартири, аптека. Цікаво, що *Михайло Булгаков* у своєму романі «Біла Гвардія» згадує кафе «Маркіза», яке знаходилося на першому поверсі будівлі.

Адреса: вул. Володимирська, буд. 39/24.



Прибутковий будинок Сніжка та Хлебникової

Будинок *Сніжка та Хлебникової* був збудований у 1901 році. Його можна сміливо назвати одним із найкрасивіших київських особняків. Автор проекту – архітектор *М.Г. Артинов*. Особняк увійшов до колекції листівок початку 20 століття фотографа *Дмитра Маркова* під назвою «Красиві будівлі Києва». Будинок належав спадкоємцям *Адама Сніжка*, якого називали «Цегляним магнатом» – *Олені Хлебниковій* та *Сергію Сніжку*. Стіни особняка прикрашає ліпний декор. На першому поверсі особняка знаходився бакалійний магазин, мануфактурний магазин, перукарня. А на другому поверсі – здавались у оренду квартири. У 2000 році проводилися реконструкційні роботи в особняку.

Адреса: вул. Пушкінська, буд. 45/2.

Колиска Духа

Колиска Духа – старовинний київський особняк, збудований за проектом *Е.П. Брадтмана* у 1888 році. Це перший будинок у Російській імперії, який збудували в стилі модерн. Будували особняк як прибутковий будинок на території колишньої садиби *Мерінга*. У будинку можна побачити круглі та прямокутні вікна, парадний фасад будинку прикрашений квітковим орнаментом. Особняк прикрашають маска Хроноса, голова Реї, голови корибантів. На думку вчених, у декор будинку зашифрований міф Стародавньої Греції про Хроноса і Зевса. Сьогодні деякі декоративні елементи будинку зруйновані.

Адреса: вул. Архітектора Городецького, буд. 15.





Особняк Іскюль-Гільдебранда

Його ще називають у народі «Пряничний будиночок». Будівля вважається однією з візитівок Києва. Особняк збудували 1902 року за проектом **М. Вишневецького** в стилі неоготики. Особняк належав баронам **Іскюль-Гільдебрандам**. У будинку було шість п'яти- та семикімнатних квартир, що здавалися в оренду. У дворі була пральня, сараї, стайні та льохи. Триповерховий будинок прикрашений декоративними елементами, гострокінцевими вежами, аркбутанами, підвісними колонами. Вікна вузькі, витягнуті. Зовні особняк нагадує казковий будиночок. У 2000-х роках були проведені відновлювальні роботи у особняку. Зараз у ньому знаходиться приватна фірма.

Адреса: вул. Шовковична, буд. 19.

Особняк Родзянко

На вулиці Ярославів Вал знаходиться ще один красивий старовинний київський особняк, який був збудований для полковника **Леоніда Родзянка**. Він жив у цьому будинку зі своєю сім'єю, а частину квартир здавав у оренду. Особняк збудували в 1910 році. Фасад будівлі прикрашають скульптури німф та ініціали Л. Родзянка. У внутрішньому оздобленні особняка зберіглася до наших днів палацова пишність: «італійський дворик», великі зали, мармурові сходи, античні колони, декоровані ліплення стін. Сьогодні у будівлі відбуваються спектаклі театру «Сузір'я».

Адреса: вул. Ярославів Вал, буд. 14-а.



Особняк Шлейфера

Будинок вважається пам'яткою архітектури. Він був побудований в 1909 році для **Г.-О. Шлейфера**. Він із сім'єю жив у цьому будинку та здавав квартири в оренду. У будинку мешкав доктор медицини **М.К. Нейлів**. Спочатку особняк був двоповерховим, а поруч був суміжний п'ятиповерховий будинок. У будинку було 24 квартири. Вітальню прикрашала скляна стеля. У радянські часи в особняку знаходився штаб Комуністичної бригади, згодом штаб антифашистської організації «Арсеналець».

Адреса: Ріг вулиць Інститутської та Садової.



Будинок з химерами

Наш список красивих старовинних особняків Києва був би не повним без найкрасивішого та наймістичнішого Будинку з химерами. Будинок прикрашають скульптури міфічних істот та звірів. Архітектор **Владислав Городецький** у 1903 році збудував особняк у стилі модерн із цементу, який тоді ще не використовувався у будівництві. Зі своєю сім'єю Городецький жив у цьому будинку та здавав квартири в оренду. Загальна площа будинку – 3300 м². Кімнати розташовані віялом, по ходу сонця. На першому поверсі були стайні, пральні та кімнати для прислуги. На другому – житлові кімнати, кухня, буфет, ванна кімната. Третій поверх займали житлові квартири. У найбільшій квартирі з тринадцятьох кімнат жив В. Городецький.

Адреса: вул. Банкова, буд. 10.



Шоколадний будиночок

Ще одна візитівка Києва – Шоколадний будиночок, що знаходиться недалеко від Пряничного будиночка. Особняк збудували в стилі ренесансу в 1901 році. Шоколадний будиночок належав **С.С. Могилевцеву**. Будинок гарний і зовні, а всередині будівлю прикрашають вітражі, світильники, кахельні пічки, віконна фурнітура. На стінах вишукані ліплення, є скульптури, стелі – розписні. Поверхи з'єднані дерев'яними сходами. Художню цінність представляють також дерев'яні дверні рами, карнизи для штор. У Шоколадному будинку жили відомі наукові діячі та філософи, серед яких **О.Ю. Гермайзе, І.О. Кістяковський, М.О. Макаренко, Х. Г. Раковський, М. І. Яворський**.

Адреса: вул. Шовковична, буд. 17/2.



Особняк Якова Полякова

Ще один красивий старовинний кийський особняк. Був збудований у 1910 році за проектом архітектора **Ф. Троупянського**. Вважається пам'ятником архітектури. Зовні схожий на Маріїнський палац, який знаходиться поряд. Тому його неофіційно називають «Малий Маріїнський палац». Прикрашає особняк вежа зі шпилем. Особняк пофарбований у бірюзовий колір з білою ліпниною. Має півтори поверхи. Крім Поляркова тут мешкав **Н.П. Попов**. Під час Гетьманату в особняку знаходилося міністерство фінансів, потім – Центральний комітет КПУ, згодом – торгова палата. За часів СРСР у будівлі проводились урядові прийоми.

Адреса: вул. Михайла Грушевського, буд. 22.

Замок Барона

Замок Барона або Будинок **Підгірського** був збудований у 1898 році в стилі неоготики за проектом **Н.Н. Добачевського**. Вважається пам'яткою архітектури. В особняку жив поміщик **Михайло Підгірський**. На другому та третьому поверхах знаходяться 10-кімнатні квартири. Також були кімнати для слуг. Особняк багато прикрашений: сходи з алебастровими фігурними баясинами, стелі з ліпниною. У радянські роки в особняку розташовувався Інститут травматології та ортопедії. Зараз будівля потребує реконструкції, але її постійно відкладають через нестачу фінансування.

Адреса: вул. Ярославів Вал, буд. 1.



Замок Річарда Левине серце

Одне з найкрасивіших, романтичних і загадкових споруджень Києва. Розташований на Андріївському узвозі, біля підніжжя гори Воздихальниці. Пам'ятник архітектури ХХ століття, споруджений в стилі британської готики за проектом архітектора **Р. Марфельда** підпрядником **Дмитром Орловим**, який почав будівництво цього будинку в 1902 році.

Будівля зводилася як прибутковий будинок, причому асортимент квартир міг задовольнити будь-якого наймача: від однокімнатної квартирки на 1-му поверсі до шикарних панорамних апартаментів, які займали увесь четвертий поверх. У радянські роки їх перетворили на комуналки. Після невдалої спроби в кінці 2010-х років перетворити будівлю в готель за допомогою іноземних інвесторів замок Річарда знову спорожнів.

Будинок названий **Віктором Некрасовим** на честь короля **Річарда Левине Серце**, героя роману **Вальтера Скотта** «Айвенго».

Адреса: Андріївський узвіз, буд. 15. ■